

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา
ตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
The Participation Academic Administration of School in the Sansai Subdistrict
Educational Quality Development Center Under the Chiang Mai Primary
Educational Service Area Office 3

ณัฐธิดา แท้มติ่ม Nuttida Tamduem
สุรัตน์ ศรีตาเดช Surat Sridadej
ธีระภัทร ประสมสุข Teerapat Prasomsuk
สังวาล วังแจ่ม Sangwan Wangcham
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
North-Chiang Mai University
G663302044@northcm.ac.th

Received 2025/05/03

Revised 2025/07/22

Accepted 2025/08/08

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและ 2) หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในปีการศึกษา 2567 และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ ที่เลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งหมด 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทรายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน คือ สถานศึกษาควรจัดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแนวทางในการวัดผลและประเมินผล ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในให้มากขึ้น ส่งเสริมครูที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน แต่ละสาขาวิชาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ไปช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด

คำสำคัญ : บริหารงานวิชาการ, มีส่วนร่วม, โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย.

Abstract

This research aimed to 1) study and 2) the guidelines for the development of participatory academic affairs management of schools in the Sansai Sub-District Educational Quality Development Center, under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. The population was 79 school administrators and teachers in the 2024 academic year and 5 qualified experts in an interview, selected by a specific selection. The research tool was a questionnaire on participatory academic affairs management and an interview form. The statistic used to analyze the data included mean, standard deviation, and content analysis.

The research results found that:

1) participatory academic affairs management of schools in the Sansai Sub-District Educational Quality Development Center, under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, were overall at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest average aspect was the development and promotion of learning resources. The opinions were at the highest level, followed by the development of the learning process, the opinions were at a high level. In terms of the development and use of technology media for education, the opinions were at a high level. In terms of the development of the school curriculum, the opinions were at a high level, while the areas with the lowest average were in terms of measuring, evaluating and transferring learning credit, the opinions were at a high level.

2) Guidelines for the development of participatory academic affairs management of schools in the Sansai Sub-District Educational Quality Development Center, under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 were that schools should arrange for school administrators, teachers, educational personnel, school

committees to participate in planning for the development of the school curriculum, participate in planning for the development of the learning process to develop the learning process and encourage learning management plans that focus on learners, and participate in improving regulations, practices, and guidelines for measuring and evaluating results. The school should encourage greater cooperation among schools in the San Sai Educational Quality Development Center, promote teachers who specialize in each area, each subject from a large school to help small schools, have meetings to exchange learning, provide and develop learning resources that encourage learners to learn and make the most profit of it.

Keywords: Academic Affairs Management, Participation, Schools in the Sansai Sub-District Educational Quality Development Center.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันตามศักยภาพและความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาความรู้ ทักษะ พฤติกรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ การเป็นคนดี รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีวินัย จิตอาสา และความรับผิดชอบ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: 14) การพัฒนาการศึกษาจึงถือเป็นภารกิจหลักในการสร้างคนให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยต้องสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ซึ่งกำหนดให้ทุกคนมีสิทธิได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และมุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประชาชนทุกช่วงวัยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แผนการพัฒนาศึกษาฯ นี้ ยังได้กำหนดประเด็นสำคัญ เช่น การพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต และการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้ประเทศก้าวสู่ความเจริญก้าวหน้า ในการดำเนินงานทางการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เน้นสมรรถนะ และการสร้างระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 18) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเป็น

ปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม โดยการศึกษาอันถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ช่วยให้ประชาชนรู้จักตนเอง เข้าใจชีวิต และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในปีงบประมาณ 2565 ได้กำหนดไว้ว่าต้องปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้ผู้เรียนในทุกระดับได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และสามารถสร้างผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการการศึกษาของตนเอง (ตรีสุขเทียนทอง, 2565 : 21)

การศึกษาเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาคุณภาพประชาชน หากประเทศได้มีระดับการศึกษาต่ำ ย่อมพัฒนาได้ช้ากว่าประเทศที่ประชาชนได้รับการศึกษาสูง การปฏิรูปจึงมุ่งสร้างคนไทยให้เก่งและดี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเน้นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล (กฎกระทรวง พ.ศ. 2550, 2553, 2562) ระดับเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดูแลด้านวิชาการ งบประมาณ และบุคลากร เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และคุณธรรม การบริหารงานวิชาการถือเป็นแกนหลักของการพัฒนา ด้วยการจัดทำหลักสูตรและการประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทจริง (รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2550; สันติ บุญภิรมย์, 2552: 5) แนวคิดการบริหารเชิงมนุษย์สัมพันธ์โดยแมรี พาร์คเกอร์ โพลเลต และสนับสนุนโดยเอลตัน เมโย ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร (รัตนฐาภรณ์ ธนโชติสุขสบาย, 2557 : 21)

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประจำปีงบประมาณ 2566 มุ่งเน้นการส่งเสริมสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย มีทักษะการคิดขั้นสูง การสื่อสาร การจัดการตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการเป็นพลเมืองที่ดีและมีศีลธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พร้อมส่งเสริมการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพในทุกด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2566, สื่อออนไลน์)

โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย ภายใต้การบริหารจัดการตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่าในปีงบประมาณ 2566 ยังประสบปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารงานในสถานศึกษา และการดำเนินการด้านต่างๆ ที่มีข้อจำกัด โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูและผู้บริหารขาดการร่วมมือในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน ข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนา

และแก้ไขปัญหาก็ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล รวมถึงการจัดทำเครื่องมือพัฒนาและตัดสินผลการเรียนในแต่ละช่วง ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารและครูขาดการร่วมวางแผนจัดหา แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา เนื่องจากความกังวลในหลายๆ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

โรงเรียนยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ เนื่องจากข้อจำกัดด้าน งบประมาณ การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางชัดเจน ส่งผลดีต่อครู ผู้บริหาร และนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ปัจจุบันยังพบว่าการเรียนการสอน เน้นการท่องจำและใช้การวัดผลแบบเดิม แม้มี่มีแนวคิดยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่การนำไปใช้ยังไม่ทั่วถึง ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดและลงมือทำจริงเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จากผล O-NET ปี 2566 โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทรายยังมีคะแนนต่ำ ซึ่งอาจกระทบต่อ การศึกษาระดับสูงในอนาคต

ผู้วิจัยในฐานะครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทรายจึงเห็นความสำคัญใน การศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการ บริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพการศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลที่สามารถใช้ในการ วางแผนและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้ครูมีส่วน ร่วมในการบริหารงานวิชาการและช่วยกันพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครู และผู้บริหารทำงานร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนา คุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นการ วิจัยเชิงสำรวจ และการสนทนากลุ่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของโรงเรียนในศูนย์พัฒนา คุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปี การศึกษา 2566 จำนวนทั้งหมด 79 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครู จำนวน 73 คน และ

2) กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนใน

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ตามประเด็นข้อคำถามจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากแบบสอบถาม

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์

2) สร้างแบบสัมภาษณ์และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา จัดพิมพ์เป็นแบบบันทึกข้อมูล การสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ประมวลผลการหาค่าการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ด้านการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2) วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม และรายด้าน เสนอในรูปแบบตารางแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของบุญชม ศรีสะอาด (2560 : 121)

3) วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม จากผลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอโดยวิธีพรรณานำผลการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุป และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์สันทราย	$\bar{x}$	(S.D.)	ระดับ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.26	0.52	มาก
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.34	0.65	มาก
ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.11	0.70	มาก
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.28	0.77	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.60	0.64	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.32	0.66	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของท่านในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียนและบริบทท้องถิ่น ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงให้ทันสมัย รองรับการเปลี่ยนแปลง และส่งเสริม Active Learning พร้อมพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร พร้อมวิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรในปีที่ผ่านมาและศึกษาหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 เพื่อวางแผนปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน การวางแผนต้องมีความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และชุมชน เพื่อให้หลักสูตรตอบโจทย์ความต้องการของสังคมและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองร่วมออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและชุมชน ใช้เทคโนโลยีเพิ่มความหลากหลายในการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริม Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหา โรงเรียนควรสนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอบรม การศึกษาดูด้วยตนเอง และการวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงจัดกิจกรรม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและปรับปรุงการสอน ผู้บริหารและบุคลากรควรมีส่วนร่วมวางแผน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การประเมินผลควรเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนศักยภาพนักเรียนอย่างเหมาะสม ใช้เทคโนโลยีเพิ่มความแม่นยำและสนับสนุน Active Learning และทักษะในศตวรรษที่ 21 ระบบเทียบโอนต้องยึดหลักเป็นธรรม โปร่งใส และมีมาตรฐาน โรงเรียนควรจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดผลตามหลักสูตรใหม่ ปี 2567 และส่งเสริมการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพพร้อมเทคนิคหลากหลาย เช่น การสังเกต ชิ้นงาน หรือแบบทดสอบ พร้อมนำผลไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีแผนวัดผลที่สอดคล้องมาตรฐาน พร้อมระบบกรอกคะแนนที่มีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การบริหารวิชาการด้านสื่อและเทคโนโลยีควรมียุทธศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมพัฒนา เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นด้วยแพลตฟอร์มออนไลน์และ AI พร้อมสนับสนุน Active Learning พัฒนาทักษะครูในการใช้และผลิตสื่อที่ทันสมัย โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทรายควรประเมินการใช้เทคโนโลยีของครูและปรับปรุงตามผลประเมิน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนขนาดต่างๆ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การบริหารวิชาการด้านแหล่งเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น โดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มการเข้าถึงและความหลากหลาย ส่งเสริมกิจกรรมร่วมมือและการเรียนรู้นอกห้องเรียน โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทรายควรสำรวจและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ปลอดภัยและมีคุณภาพ พร้อมประเมินผลการใช้งาน เพื่อนำไปพัฒนาต่อ ควรส่งเสริมความร่วมมือกับภาคธุรกิจและชุมชน รวมถึงจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างรอบด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 การศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก จากผลการประเมินโดยภาพรวม พบว่าการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษาในการขับเคลื่อนงานวิชาการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในพื้นที่ หากพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน สรุปผล และปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งให้เห็นว่า บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเป็นไปตามแนวคิดของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นให้โรงเรียนมีอิสระในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองตามบริบทของท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร และชุมชน สอดคล้องกับงานของสุทธิศรี คำมะโน (2560) ที่เสนอให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ และการเน้นวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาและผู้เรียนอย่างเหมาะสม แม้พบว่ายังมีการปฏิบัติในระดับมาก แต่ยังขาดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอน สอดคล้องกับหลักสูตร รวมถึงการศึกษาหลักสูตรก่อนจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชนนั้นสะท้อนแนวคิดการบูรณาการหลักสูตรกับบริบทท้องถิ่น ซึ่งงานวิจัยของพิมพ์ใจ พุฒจิตร์สข (2562) ได้ชี้ว่า แม้หลักสูตรจะดี แต่หากครูไม่ศึกษาหลักสูตรอย่างลึกซึ้งและไม่วางแผนเชื่อมโยงกับบริบทชุมชน ก็จะทำให้ช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติ

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชา มีส่วนร่วมวางแผนจัดทำตารางสอนของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม มีส่วนร่วมวางแผน เตรียมความพร้อมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับอัศวรินทร์

แก่นจันทร์ (2561) พบว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด แต่การจัดอัตรากำลังสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนยังมีข้อจำกัด ส่วนวิชิตา แยมศรี (2564) พบว่าผู้บริหารยังส่งเสริมไม่เต็มที่ในการจัดกิจกรรมตามความถนัดของผู้เรียนและการวางอัตรากำลังสอนให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา แม้อยู่ในระดับมาก แต่ยังเป็นจุดที่ต้องพัฒนา

ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรมีส่วนร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ส่วนร่วมในการวัด ประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมวางแผนสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาประเมินผลให้มีความหลากหลายมีความเที่ยงตรง มีคุณภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับปาริชาติ สุนทร (2560) พบว่าการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่ยังขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในการพัฒนาเครื่องมือประเมินตามสภาพจริง ขณะที่วิญญา เปลี่ยนพิพัฒน์ (2560) พบว่าการวางแผนและกำหนดนโยบายร่วมกันด้านการประเมินผลยังเป็นจุดอ่อน แม้อยู่ในระดับมาก แต่ต้องส่งเสริมให้ครูได้รับคำแนะนำตามแนวทางหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมจัดทำสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ประกอบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสุนันทา จันทร์ชุกลิน (2565) พบว่าการวัดผลการเรียนอยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมประเมินการใช้สื่อเทคโนโลยียังไม่เด่นชัด ขณะที่วิญญา เปลี่ยนพิพัฒน์ (2560) ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารยังขาดการควบคุมและประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมการศึกษา แม้อยู่ในระดับมาก แต่ยังเป็นจุดที่ควรพัฒนา

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบุคลากรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขและพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม ทั้งยังวางแผนจัดหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิชิตา แยมศรี (2564) ที่พบว่าโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษามีการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับสุนันทา จันทร์ชุกลิน (2565) ที่พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการวางแผนสำรวจและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา โดยควรร่วมกันวางแผนและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรผ่านกระบวนการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรที่มีอยู่เดิม และจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และบริบทของชุมชน เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับสุทธิศรี คำมะโน (2561) โรงเรียนจึงควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบริบทของท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความผูกพันของผู้เรียนต่อชุมชนของตนเอง ที่สำคัญควรมีการติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรเป็นกระบวนการที่เปิดกว้างและเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรมีบทบาทร่วมในการวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน โดยเปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมวางแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพตนเองอย่างรอบด้าน และออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของจักรพันธ์ แก้วพันธ์ (2566) หัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ คือ การส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ตลอดจนการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตามที่วรัญญา เปลี่ยนพิพัฒน์ (2560) ศึกษาไว้ นอกจากนี้ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพยังควรควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในสังคม จัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เพื่อเสริม สร้างอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของผู้เรียน การส่งเสริมระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย ถือเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์สำคัญที่จะทำให้กระบวนการเรียนรู้มีคุณภาพ สอดคล้องกับบริบทของสังคม และก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างแท้จริงตามที่

ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลให้มากขึ้น ควรส่งเสริมให้ครูวางแผนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระและหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนแผนจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียน สอดคล้องตามหลักการที่อัสวรินทร์ แก่นจันทร์ (2561) ที่กล่าวไว้ อีกทั้งการเน้นประเมิน

ตามสภาพจริง พร้อมทั้งสนับสนุนระบบกรอกคะแนนที่เสถียรและเป็นมิตรกับการใช้งาน ร่วมจัดระบบเทียบโอนผลการเรียนทักษะและประสบการณ์จากแหล่งต่างๆ ตามแนวทางขอ 'กระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีตถกรณ์ กองนาคู (2560) รวมถึงพัฒนาเครื่องมือประเมินให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละราย.

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้และนำนักเรียนศึกษาจากสถานที่จริง รวมถึงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน พร้อมเปิดโอกาสให้องค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามที่สุทธิกานต์ รอดเรือง (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จริง รวมถึงการจัดทำเอกสารแนะนำแหล่งเรียนรู้ เพื่อเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพนอกจากนี้ แนวคิดของอัครินทร์ แก่นจันทร์ (2562) ที่เสนอให้สำรวจและเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นถือเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดที่เน้นวงจรการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ดังนั้น การส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลายและมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนาทางกายภาพ แต่ยังเป็น การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อจัดสร้างองค์ความรู้ใหม่ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น ส่งเสริมให้มีความร่วมมือ ส่งครูที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ไปช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์ใจ พุฒจัตุรัส (2562) กล่าวถึง การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาว่า วิเคราะห์ กำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่อง การจัดหาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อจัดสร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา พัฒนา ห้องสมุด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา นิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร ในการผลิต และพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา และสอดคล้องกับสุทธิศรี คำมะโน (2560) กล่าวว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย
 ที่มา : ญัฐธิดา แต้มต้อม, 2568.

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่า

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมุ่งเน้นที่การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนและบริบทของชุมชน โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมุ่งเน้นที่การเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ยังควรเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้กับชีวิตจริงและบริบทของชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของความรู้ในชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญเพื่อเพิ่มความหลากหลายและความสะดวกในการเข้าถึงการเรียนรู้

ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรมุ่งเน้นที่การออกแบบระบบวัดผลที่เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อให้การประเมินสะท้อนถึงศักยภาพของนักเรียนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มความแม่นยำและความยืดหยุ่นในการประเมินผล โดยเฉพาะในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมุ่งเน้นที่การมีแผนยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนา การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับ

ความต้องการของผู้เรียน การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และ AI จะช่วยทำให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่น และเข้าถึงง่ายยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้แบบ Active Learning

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมุ่งเน้นที่การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เช่น ครู นักเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และชุมชน การเลือกแหล่งเรียนรู้ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีในการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายและหลากหลายการเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อ นวัตกรรม และใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน เช่น วัด หน่วยงานราชการ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง โดยมีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในด้านการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากร ความสำเร็จของการบริหารแหล่งเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ความพร้อมด้านทรัพยากรของโรงเรียน และนโยบายการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับโอกาสเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ส่งเสริมนโยบายการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน
- 2) กำหนดยุทธศาสตร์การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในทุกระดับอย่างเป็นระบบ โดยเน้นความยืดหยุ่น เข้าถึงง่าย และส่งเสริม Active Learning
- 3) จัดทำนโยบายการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและสะท้อนศักยภาพผู้เรียน เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการออกแบบระบบประเมิน
- 4) สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลัก เพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน และการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้ รวมทั้งควรสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล
- 2) ครูผู้สอนควรมีบทบาทมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์การเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 3) ผู้ปกครองและประชาชน ควรมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ช่วยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา
- 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 2) ควรศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 3) ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในศตวรรษที่ 21

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- จักรพันธ์ แก้วพันธ์. (2565). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(1), 19-35.
- ณัฐพงศ์ จันทนะศิริ และ บุญฤทธิ์บุญมา. (2559). *กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาในหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ*. กรุงเทพมหานคร : โครงการสานพลังประชารัฐ.
- ตรีสุข เทียนทอง. (2565). *12 นโยบายการจัดการศึกษา 7วาระเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ*. , [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <https://moe360.blog/2021/03/29/29-3-2564>. [5 สิงหาคม 2566].

- ปรีตถกรณ์ กองนาคู (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 3. *หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปารีชาติ สุนทร. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิมพ์ใจ พงษ์จตุรัส. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี.
- รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรัญญา เปลี่ยนพิพัฒน์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มอำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. *หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชิตา แยมศรี. (2564). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. *สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์.
- สุทธิกานต์ รอดเรือง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. *ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุทธิศรี คำมะโน (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *วิทยานิพนธ์หลักสูตร ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา*. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุนันทา จันทรชุกลิน. (2565). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 12(1), 78-90.

อัครินทร์ แก่นจันทร์ (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัด
ปทุมธานี.